

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň JUDr. Hany Pipkové a JUDr. Marcely Rouskové v právní věci žalobce: **Ing. V. B.**, zastoupen Mgr. Jaroslavem Čapkem, advokátem se sídlem Komenského 241/35, Hradec Králové, proti žalovanému: **Státní pozemkový úřad**, Husinecká 1024/11a, Praha 3, o žalobě proti rozhodnutí Ministerstva zemědělství, Ústředního pozemkového úřadu ze dne 15. 7. 2010, č. j. 8938/2010-13300,

t a k t o :

I. Rozhodnutí Ministerstva zemědělství, Ústředního pozemkového úřadu ze dne 15. 7. 2010, č. j. 8938/2010-13300, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 7808,- Kč, a to do třiceti dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce, Mgr. Jaroslava Čapka, advokáta.

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí Ministerstva zemědělství, Ústředního pozemkového úřadu ze dne 15. 7. 2010, č. j. 8938/2010-13300, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce proti usnesení Ministerstva zemědělství, Pozemkového úřadu Hradec Králové ze dne 3. 5. 2010, č. j. PÚHK-599/9280/2673/R-1730/2010-Bu, jímž bylo rozhodnuto tak, že se správní řízení zastavuje.

Proti tomuto rozhodnutí směřovala žaloba, v níž žalobce namítl, že odvolací správní orgán nedostatečně zjistil právní stav návrhu žalobce a že se otázce určení právního vztahu vyhnulo a věc se snažilo vyřešit bez rozhodnutí o existenci právního vztahu. Žalobce navrhl, aby soud zrušil jak rozhodnutí Ministerstva zemědělství, Ústředního pozemkového úřadu ze dne 15. 7. 2010, tak i usnesení Ministerstva zemědělství, Pozemkového úřadu Hradec Králové ze dne 20. 10. 2009, a aby věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě odmítl žalobní námitky a uvedl, že návrhu žalobce nemohl pozemkový úřad vyhovět i proto, že o obsahově shodném návrhu rozhodl již 20. 10. 2009. Namítl, že v daném případě je zbytečné a hlavně i nemožné cokoliv deklarovat, neboť ve věci byla pozemkovým úřadem jako příslušným správním orgánem vydána rozhodnutí podle zákona o půdě. Žalobce proti těmto rozhodnutím nijak nebrojil, rozhodnutí nabyla právní moci a marně uplynuly veškeré lhůty, ve kterých bylo možné vadné rozhodnutí změnit či zrušit. Pozemkový úřad ani odvolací orgán nemůže postupem dle ustanovení § 142 správního řádu fakticky měnit či zpochybnit pravomocné rozhodnutí správního orgánu. Skutečností zůstává, že ve lhůtě stanovené zákonem o půdě uplatnili dne 23. 12. 1992 restituční nároky oba bratři B. společným podáním bez uvedení nároku na spoluvlastnické podíly, tedy rovným dílem. Žalobci tak byla vydávána pouze část, na kterou uplatnil nárok tedy ideální jedna polovina majetku. Až v průběhu správního řízení bylo zjištěno, že původním vlastníkem nárokovaných nemovitostí byl pouze žalobce. Původní rozhodnutí pozemkového úřadu č.j. RPl-9280/2673 R So (2) ze dne 05.05.1998, které nabylo právní moci dne 22.06.1998 je závazné a vykonatelné. V případě, že by žalovaný vyšel žalobci vstříc ohledně jeho návrhu na určení právního vztahu, nastal by rozpor mezi původně vydaným rozhodnutím ve věci dle ust. § 9 odst. 4 zákona o půdě a právě určením požadovaného právního vztahu. Případnou nesprávnost původního rozhodnutí ve věci není možné zhojit ust. § 142 odst. 1 správního řádu, neboť by se pak tohoto ustanovení mohlo užít jako dalšího mimořádného opravného prostředku. Žalovaný je toho názoru, že nepochybil, když žalobou napadeným rozhodnutím potvrdil, pročez navrhl, aby soud žalobu zamítl.

Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které mu předcházelo, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Žalobce v žalobě uvedl, že se s návrhem o určení právního vztahu dle § 142 odst. 1 správního řádu dne 1.2.2010 obrátil na Ministerstvo zemědělství, Pozemkový úřad Hradec Králové, aby tento jako věcně příslušný správní úřad rozhodl deklaratorním rozhodnutím o tom, že mezi osobou Ing. H. B. a Okresním úřadem Hradec Králové, referát pozemkový, nevznikl právní vztah mezi osobou oprávněnou podle zákona č. 229/1991 Sb. na straně jedné a pozemkovým úřadem ve smyslu předpokládaném v § 9 odst. 4 citovaného zákona, ve znění účinném ke dni 5. 5. 1998, na straně druhé. Ministerstvo zemědělství. Pozemkový úřad Hradec Králové nejprve svým sdělením ze dne 3. 3. 2010 upozornilo žalobce, že se věcí nemůže zabývat, jelikož již jednou rozhodovalo v jiné věci žalobce. V návaznosti na podnět k přijetí opatření proti nečinnosti, který podal zástupce žalobce Ministerstvo zemědělství. Pozemkový úřad Hradec Králové dne 3. 5. 2010 vydalo usnesení č.j. PÚHK - 599/9280/2673/R-1730/2010-Bu, kde rozhodlo, že se správní řízení zastavuje. O odvolání žalobce pak rozhodl žalovaný svým napadeným rozhodnutím. Žalobce je přesvědčen, že odvolací

správní orgán pochybil a nedostatečně zjistil právní stav návrhu žalobce a že se nedostatečně seznámil s obsahem a významem § 142 odst. 1 správního řádu, podle kterého žalobce podal svůj návrh na určení právního vztahu. Povinností správního úřadu je vyjít žadateli, který prokáže že má na věci právní zájem, vstříc a určit právní vztah v žadatelově návrhu. Tato povinnost správnímu orgánu nepřísluší pouze v případech, kdy navrhovatel neprokáže na věci právní zájem, nebo v případech spadající pod § 142 odst. 2 správního řádu. Odvolací správní orgán se otázce určení právního vztahu, tak jak byl žalobcem navržen, absolutně vyhnul a celou záležitost se snažil zamést pod stůl bez vydání deklaratorního rozhodnutí, zda tu právní vztah existoval či ne. Od samého počátku, kdy byl vlastní návrh na určení právního vztahu podán, byly správní orgány upozorněny na skutečnost, že se jedná o nový návrh, který nemá nic společného s předešlými návrhy žalobce. Přes tuto skutečnost správní orgány odmítly vyhovět žalobci a řízení zastavily s odkazem na předešlá řízení žalobce. Sám odvolací orgán v napadeném rozhodnutí však konstatuje, že *„Až v průběhu správního řízení bylo zjištěno, že původním vlastníkem nárokováných nemovitostí byl pouze navrhovatel.“* Z citované věty jasně vyplývá, že nic nebrání žalovanému ve vydání deklaratorního rozhodnutí o určení právního stavu dle § 142 odst. 1 správního řádu.

Městský soud v Praze posoudil věc takto:

Z obsahu správního spisu vyplývá, že žalobce podal dne 3. 2. 2010 u Ministerstva zemědělství, Pozemkového úřadu Hradec Králové žádost o vydání rozhodnutí podle ust. § 143 odst. 1 správního řádu o tom, že mezi Ing. H. B. a Okresním úřadem Hradec Králové, referát pozemkový, nevznikl právní vztah mezi osobou oprávněnou podle zákona č. 229/1991 Sb. na straně jedné a pozemkovým úřadem podle citovaného zákona. Pozemkový úřad usnesením ze dne 3. 5. 2010 podle ust. § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu správní řízení zastavil, s odůvodněním, že předložená žádost neodůvodňuje zahájení nového řízení, neboť o obsahově shodné žádosti již jednou tento pozemkový úřad rozhodl s tím, k požadovanému rozhodnutí nejsou správní orgány příslušné. Toto dřívější rozhodnutí pozemkového úřadu bylo potvrzeno odvolacím orgánem. Podle názoru pozemkového úřadu nelze aplikovat ustanovení správního řádu o novém rozhodnutí ve věci podle § 101 správního řádu.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, v němž uvedl, že nesouhlasí s rozhodnutím o zastavení řízení o určení právního vztahu, které je účelově označováno jako snaha o zahájení nového řízení o jeho restitučních nárocích. Účastník řízení využil nového právního institutu ve správním řádu a který byl řádně specifikován v podaném návrhu a dalších na něj navazujících podáních. Postupem prvostupňového orgánu je účastníku řízení odpírán přístup ke spravedlnosti a tím i způsobována škoda. Prvostupňový správní orgán se svým postupem ve skutečnosti snaží zmařit možnost odhalení jeho v podstatě nekvalitní práce, potažmo nezákonného rozhodování, k němuž došlo v rámci restitučního řízení, kdy díky nesprávně zjištěnému skutkovému stavu bylo rozhodnuto tak, že žalobci nebylo přiznáno vlastnické právo k celé jedné polovině zemědělských pozemků, a to přesto, že to byl právě on a jedině on, kdo je řádně získal od svých předků, kdo o ně přišel ve prospěch zločinného komunistického režimu a kdo je také měl získat celé zpět do jeho obnoveného vlastnictví. Jeví se být skutečností, že prvostupňový správní orgán se svým postupem snaží poskytnout třetímu subjektu, který se na úkor účastníka řízení obohatil v rámci restitučního řízení, nepatřičnou

výhodu ve znemožňování užití všech právních prostředků, které účastníku řízení poskytuje právní řád.

Ministerstvo zemědělství svým rozhodnutím toto odvolání zamítlo s tím, že nelze souhlasit s tvrzením žalobce, že pozemkový úřad podaný návrh označený jako „návrh na zahájení řízení o určení právního vztahu“ řešil nebo se snažil řešit jako pokračování řízení o restitučních nárocích. V případě předmětného restitučního nároku pozemkový úřad rozhodoval ve smyslu ust. § 9 odst. 4 zákona o půdě. Pozemkový úřad podanému druhému návrhu na zahájení určení právního vztahu nemohl vyhovět mimo jiné i proto, že obsahově stejný podnět byl vyřešen správním usnesením ze dne 20.10.2009 č.j. PÚHK-1760/9280/2673/R-1721/09-Bu. Toto usnesení Ministerstvo zemědělství – Ústřední pozemkový úřad potvrdilo. Na shora uvedené usnesení proto v plném rozsahu odvolací orgán odkazuje. Nadto konstatuje, že v daném případě je zbytečné a hlavně i nemožné cokoliv deklarovat, neboť ve věci byla pozemkovým úřadem jako věcně a místně příslušným správním orgánem vydána rozhodnutí podle zákona o půdě. Navrhovatel proti dříve vydaným správním rozhodnutím v zákonných lhůtách nijak nebrojil, rozhodnutí nabyla právní moci a marně uplynuly veškeré lhůty, ve kterých bylo možné vadné rozhodnutí změnit či zrušit. Skutečností zůstává, že ve lhůtě stanovené zákonem o půdě uplatnili restituční nároky oba bratři B. společným podáním rovným dílem. Navrhovateli tak byla vydávána pouze část, na kterou uplatnil nárok. Až v průběhu správního řízení bylo zjištěno, že původním vlastníkem nárokováných nemovitostí byl pouze navrhovatel, avšak rozhodnutí pozemkového úřadu, kterým byl majetek vydán do vlastnictví obou bratrů, již nemohlo být změněno nebo zrušeno. Tuto skutečnost již nyní nelze ve správním řízení zhojit ani návrhem na zahájení řízení určení právního vztahu. Vzhledem k tomu, že pozemkový úřad uvedeným usnesením o návrhu již jednou rozhodoval, usnesení se stalo pravomocným, nezbylo, než řízení napadeným usnesením zastavit.

Městský soud v Praze konstatoval, že ve správním spise je založeno rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 1. 2010, č. j. 40796/09-13300, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu Hradec Králové, ze dne 20. 10. 2009, č. j. PÚHK-1760/9280/2673/R-1721/09-Bu, jímž bylo usneseno, že správní řízení není zahájeno a věc se odkládá. Odvolací správní orgán v odůvodnění tohoto rozhodnutí uvedl, že označeným usnesením bylo reagováno na podání žalobce ze dne 24. 9. 2009 nazvané jako „Návrh na zahájení řízení o určení právního vztahu“, jímž se žalobce domáhal, aby pozemkový úřad podle ust. § 142 odst. 1 správního řádu určil, že ve vztahu k Ing. H. B. nedošlo ke vzniku právního vztahu mezi ním a Okresním úřadem Hradec Králové, pozemkový referát. Odvolací orgán konstatoval, že rozhodnutím ze roku 1998 bylo stanoveno, že vlastníky pozemků v k.ú. Vlčkovice jsou Ing. V. B. i Ing. H. B., přičemž toto rozhodnutí je stále v právní moci. Správní orgány nemohou postupem podle ust. § 142 správního řádu měnit či zpochybnit pravomocné rozhodnutí.

Z obsahu spisu je tedy zřejmé, že žalobce podal u Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu Hradec Králové návrh na zahájení řízení o určení právního vztahu podle ust. § 142 odst. 1 správního řádu, přičemž tak učinil dvakrát - nejprve dne 24. 9. 2009 a následně dne 3. 2. 2010. O prvním návrhu bylo rozhodnutí usnesením správního orgánu I. stupně dne 20. 10. 2009 podle ust. § 43 odst. 1 písm. b) správního řádu s tím, že řízení o žádosti není zahájeno a věc se odkládá. Pokud jde o druhý obdobný návrh

žalobce, podaný dne 3. 2. 2010, řízení o něm bylo rozhodnutím pozemkového úřadu dne 3. 5. 2010 zastaveno s odkazem na ust. § 66 odst. 1 písm. h) správního řádu ve spojení s ust. § 102 odst. 4 správního řádu.

Toto druhé rozhodnutí správního orgánu I. stupně, které bylo potvrzeno žalobou napadeným rozhodnutím žalovaného, však odporuje zákonu.

Jak je uvedeno výše, o prvním návrhu žalobce na určení právního vztahu nebylo věcně nijak rozhodnuto, neboť postup podle ust. § 43 odst. 1 písm. b) správního řádu nelze považovat za rozhodnutí ve věci samé. Nebylo-li o tomto návrhu řízení vůbec zahájeno, nemohlo v něm být ani nijak meritorně rozhodnuto. Rozhodnutí správních orgánů obou stupňů vydaná ohledně tohoto návrhu tedy nemohla představovat rozhodnutí „ve věci“, na která by bylo možno použít mimořádné opravné prostředky podle ust. § 100 nebo § 101 správního řádu, protože ty se výslovně týkají jen pravomocných rozhodnutí ve věci.

Jelikož o prvním návrhu na určení právního vztahu nebylo věcně nijak rozhodnuto, žalobci nic nebránilo v tom, aby obsahově shodný či obdobný návrh podal znovu. Správní orgán měl takový jeho další návrh považovat za samostatné podání, a nikoliv za návrh na vydání nového rozhodnutí podle ust. § 101 správního řádu. nepřicházelo tedy v úvahu zastavení řízení podle ust. § 66 odst. 1 písm. h) správního řádu ve spojení s ust. § 102 odst. 4 správního řádu, protože žalobcův návrh ze dne 3. 2. 2010 nebyl žádostí o zahájení nového řízení podle ust. § 101 správního řádu, a ani jím být nemohl. Jak vyloženo výše, z logiky věci je vyloučeno vést řízení o novém rozhodnutí tam, kde dosud žádné rozhodnutí „ve věci“ vydáno nebylo.

Městský soud v Praze tedy dospěl k závěru, že správní orgán I. stupně zatížil své rozhodnutí vadou nezákonného postupu, když na projednávanou věc uplatnil procesní normu, která na ni nedopadala, a tato skutečnost měla vliv na zákonnost jeho rozhodnutí. Žalovaný jako odvolací správní orgán tuto vadu neodstranil, ačkoliv žalobce ve svém odvolání ze dne 13. 5. 2010 na toto mylné právní posouzení upozornil, a akceptoval nesprávný postup správního orgánu I. stupně, když sám konstatoval, že pozemkový úřad usnesením č. j. PÚHK-1760/9280/2673/R-1721/09-Bu o návrhu již jednou rozhodoval a usnesení se stalo pravomocným. O faktu nabytí právní moci tohoto usnesení sice není sporu, avšak nebylo rozhodnutím „o návrhu“, neboť se věcnou stránkou návrhu vůbec nezabývalo.

Městský soud v Praze tedy dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně, protože o návrhu žalobce na určení právního vztahu podle ust. § 142 odst. 1 správního řádu nebylo rozhodnuto způsobem stanoveným v procesním předpisu, což mohlo mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Soud proto shledal podanou žalobu důvodnou a podle ust. § 76 odst. 1 písm. c) soudního řádu správního napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil podle ust. § 78 odst. 4 soudního řádu správního žalovanému k dalšímu řízení.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 soudního řádu správního, když žalobce měl ve věci úspěch a jeho náklady řízení sestávají jednak ze zaplaceného soudního poplatku z podané žaloby ve výši 2000,- Kč a jednak z odměny advokátce za dva úkony právní služby po 2100,- Kč, a ze související náhrady hotových

výdajů po 300,- Kč podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), v platném znění, zvýšené o sazbu daně z přidané hodnoty. Náhradu v celkové výši 7808,- Kč je žalovaný povinen zaplatit žalobci do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce JUDr. Jaroslava Čapka, advokáta.

P o u č e n í:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 16. prosince 2014

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu

za správnost vyhotovení:
Simona Štěpinová